

﴿ Dum hoondu Allah

Ko en ngi'i:

Yimbe Isra'iila ngoni maccube haa lesdi Misra. Allah umri Muusa, "Yah haa laamiido, wi" mo o yoofta yimbe Isra'iila'en e njeyaangu Misra'en."

Ammaa Muusa jaabi Allah, "Noy laamiido narrantammi haa mi wurtina yimbe Isra'iila'en e lesdi Misra? Haa mi wi'a yimbe Isra'iila'en, 'Allah baabiraabe mon neli yam haa moodon.' Haa be yamatammi, 'Ndeye woni innde maako?' Dume mi jaabata be?"

Allah wi'i Muusa, "Min woni mo ngonmi. Ndaa ni mbi'ata yimbe Isra'iila, 'Min woni neli yam haa moodon.'"

Ndaa mo tagi hunduko neddo

Muusa wi'i Jawmiraawo, "Jawmiraawo, mi nyobbo-demngaljo, naa mi baawdo haala."

Jawmiraawo wi'i mo, "Moy tagi hunduko neddo? Naa dum min, Jawmiraawo? Jonta yah. Deerda Haruna, laatoto annaboojo ma. An a wolwa ko mi umrete fuu. Deerda Haruna wolwana laamiido Misra, haa o yoofta yimbe Isra'iila e lesdi maako. Min mi wallan on dido fuu. To a loroto haa Misra, a huuwata kayeffiji yeeso laamiido. Ammaa mi sattinan hoore laamiido. Kankoo boo o accataa yimbe ndilla. An a wi'an haa laamiido, 'Nonnon Jawmiraawo wi'i: Isra'iila woni biidoo am, afo am. "Yooftu biidoo am haa o jaggana yam." To a yooftataa yimbe, mi mbaran biidoo ma, afo.'

Accu yimbe am ndilla

Muusa e Haruna njehi haa laamiido, mbi'i mo, "Nonnon Allah Isra'iila wi'i, 'Accu yimbe am ndilla!'" Laamiido yami be, "Moy woni Jawmiraawo, haa mi jaaba sawtu mum, mi acca yimbe Isra'iila ndilla? Mi anndaa Jawmiraawo, e mi accataa be ndilla!" Muusa lorti haa Jawmiraawo, wi'i, "Yaa, Jawmiraawo, ngam dume nelata mi? Mi yehi haa laamiido haa mi wolwata bee innde ma, ammaa a hisnaay yimbe maada."

Allah jaabi, "Min, mi woni Jawmiraawo, e mi wangani Ibrahiima, e Isiyaaku, e Yakubu bana Allah Baawdo fuu."

Allah faamni Muusa no haa Misra, o wanginan hoore mum mo Yehowah, kisnoowo. O holla Misra'en sey yimbe fuu cujidana Allah goonga, naa tageefo sam! Jawmiraawo wi'i Muusa, "Wi' Haruna, 'Hoo'u sawru ma, fortu junjgo ma dow ndiyamji Misra!'"

Too, Muusa e Haruna mbadi ko Jawmiraawo umri be. Haruna fiyi ndiyam nder maayo yeeso laamiido, d'am fuu laatori yiyam. Liddi nder maayo mbaati, maayo fuddi hacccugo dus. Misra'en mbaawaay yarugo ndiyam nder lesdi fahin sam.

Laamiido sattini hoore muudum

Jawmiraawo wi'i Muusa, "Yah haa laamiido, wi' mo, 'Allah wi'i, accu yimbe am njaha haa be cujidanammi! To a salake yooftugo be, mi ukkan paabi haa lesdi ma fuu.'" Laamiido sali; paabi ngari, keewi lesdi Misra. Paabi naati nder ci'e mabbe, nder cuudi mabbe, dow leese mabbe, nder fuuruji e taasaaji mabbe fuu. Laamiido ewni Muusa e Haruna, wi'i be, "Tore Jawmiraawo haa o itta paabi haa am e yimbe am fuu. Nden mi yoofta yimbe mon." Ammaa nde laamiido yi'i cadeele timmi, o sattini hoore maako, bana no Allah wi'rupo ni. Too, non ni Allah besdi waddugo masiibooji dow lesdi Misra. Ammaa kala nde fuu laamiido tori haa masiibo timma sam. Fuu e non laamiido accaay Isra'iila'en ndilla, kisa. Too, nden nder lesdi Misra'en fuu, Allah wadi haa mbulwuldi lesdi laatoto cufi di ngari dow yimbe e dabbaaji. Nden hiila'en Misra mbi'i laamiido, "Dum hoondu Allah, fakat dum kuugal muudum."

Lisez-vous français ? Do you read English?

Ka iya karutun Hausa?

Fulfulde	French	English	Hausa
bB.....	bandu.....	corps.....	body.....
dD	didî	deux	two .....
cC	coggu	prix	price .....
hH.....	haako	feuille	leaf .....
jJ.....	jargo	demain	tomorrow .....
ŋŋ	natugo	mordre	to bite .....
yY	iyiam	sang	blood .....
aA	daada	mère	mother .....
oO	soodugo	acheter	buy .....

Daada maako fiyi mo

Geccawol goongawol

Aminata danyaama haa wuro famaro. O hebi dewerdiraabe worbe e rewbe joweetato. O jangji sey sedda tan, ngam o don bee nyaawu ngu lattini mo jijiido.

Cuudaado e gite heedididiraabe

Haa Aminata yotti duubi sappo, o joodiido saare maako tan. Ngam sababu nyawu maako, bandiiko'en suudi mo ngam be cemti. Be ndunganaay heedididiraabe e bandiraabe mabbe ngi'a mo. Bee maajum fuu, daada maako fiyi mo nde duuddum, ngam Aminata waawaay reenango laabki bandu muudum. Ngam maajum Aminata numi, haani o laafudo ni. O numi, bana ni doole o wadi kalludum, ngam maajum o laati jijiido. Bee numooji bana ni o meeridini hoore maako. Too, o joodi duubi nayi haa suudu nyawndirdu. Nde o yotti duubi sappo e nayi, o naati haa suudu nyawbe feere. Haa ton o buri yerdugo hoore maako ngam o hawti bee jijiibe yurumbe wodbe bee boddum ton. Ammaa ko nde Aminata huuci saare mum, o faamti no o feerotiri bee deerdiraabe maako fuu. O suni masin haa o yidi mbarugo hoore maako, ammaa o waawaay timmingo bone man. Yoo, wakkati sedda baawo maajum, o acci saare maako, dilli haa wuro mango. Haa ton o hebi kuugal haa huuwrudu.

Sooba'en hesbe

Nde Aminata huuwi kuugal haa wuro ngo, yimbe ngari laarogyo mo. Be mbolwani mo haala Iisa Almasiihu, mo yidi yimbe fuu, koo yimbe yurumbe. Ammaa karjo o hakkilanaay haala man sam, ngam nde o bingel tawon, o jangji haala diina feere. Sey kambe tokki laarogyo mo, yecci mo haala Iisa. Koo nde o jabaay haala Iisa ka, be tokki yeccango mo, o laatake

soobaajo mabbe fakat. Too, nder duubi joweetati tokkiide o laari no masiihirk'o'en ngeediri, e no be kakkilaniri mo. Nden o faamti no Iisa Almasiihu yidiri mo haa o maaya haa pellel maako nde o hoosi mbarjaari ngam hakke muudum. O yami Iisa haa o sannjitiya yonki mum, o hebbina mo bee yiide, bee seyo e bee jam. Bana ni o tawi soobaajo keso, Iisa Almasiihu. Jonta Aminata faami no yimbe salataa mo, ammaa be njabi mo bee juude didi. Jonta Aminata hultoraay ngam ko warata yeeso. O anndi Allah jabani mo, yidi mo. Kawtal bee yimbe saare maako wayliti. Be ndaari no o sannjiti, e no yonki woodiri masin ngam maako jonta.

Yiide hesre

Too, daada maako yami mo yaafuye ngam fiyango mo duuddum nde o bingel. Jonta saaro'en mum ngidi mo masin. Iisa Almasiihu wayliti ngeendam Aminata. O seyake, o don walla rewbe wodbe yurumbe boo. O faami cadeele mabbe, o yurmini be. Allah hokki mo kuugal nafowal.

Huunde ngam numtugo

Koo to a hebaay nyawu bana no Aminata ni, wodbe caka meeden, en jijiibe e sifaaji goddi. Teema goddo wadani ma kalludum malla jambi ma nder underkaaku ma. Teema a yehaay lekkol bana ngida. Teema a waawataa wadgo ko ngida fuu ngam yimbe saare maada be talaka'en, malla boo gooto haa bandiraabe ma maayi nde a bingel tawon. Woodi daliliqaji goddi duuddi ngam dume a laatake jurumdo. Dume Aminata faamti no Allah waylitiri ngeendam maako fuu?

(Hakkile: Aminata wonaay innde mum goonga)

Inna maako wanyii mo

Geccawol goongawol

Aminata danyaama nder gonngele si'el. Emo woodi rimdaabe jewetato worbe e rewbe. Aminata e mari anndal sedda tan dow haala jannde. Daliila maajum boo woni gam o wadiino nyawu laatinngu mo boosdo.

O suudaama yimbe

Sey nde o yotti duubi sappo dum, emo joodo e wuro. Nyawu maako wadi danyoobe maako e nana semtu dum maako. Be jabata higoobe mabbe ngi'a Aminata. Inna Aminata dum e woya mo gam Aminata waawata naajtugo kuuje de banndu muudum wadata. Daliila kaan wadi Aminata nyumi ngeendam muudum fotanaa dum. E mo hammii o wadi goddum dum wooda. Dum emo maata mettam beram gam ngeendam maako. O wadi duubi nayi nder nyawtornde. Nde o yotti duubi 14, o yahra nokku ngu dum noddata wuro yimbe woosube. Aminata yidi nokku ngun. Gam o tawi yimbe nanndube e maako, waato woodube nyawu bana ngu maako. Ammaa nde o witti wuro mabbe, o faami wi'go o nanda e rimdaabe maako. O maati mettam beram naa sedda badda mo o yidi warugo hoore maako. Ammaa nde dum wadaaki. Sey acci wuro mabbe yahgo siire maawnde. Toon o hebi gollal nder gollirde feere.

Higoobe hesbe

Wakkasi mo Aminata woni e golla ton nder siire mawnde, yimbe goo ngaddani mo sumpo. Be hokki mo habaru Yeesu Almasiihu giidso yimbe fuu, faa e yimbe laatiibe woosbe. Aminata hollay yidde e habaru mabbe gam ndenko o woni suka, o ekkitinaama diina feere. Ammaa be njahi yeeso e waddango Aminata sumpo. Be laati higoobe maako, koo nde laati o yida nanugo ko be ngessotoo mo. Faa duubi jeetati Aminata e yi'a no jikku yimbe been wa'i e kadima no be kakkiliriranta mo. Daga doon Aminata faami wi'go Yeesu Almasiihu e yidi mo sanne, faa jabi maayi gam hakkeeji maako. Nden Aminata tori Yeesu wayla dum, hebbina dum boo e yidde e seyo e kadima salaama. Aminata hebi higotiraawo keso Yeesu Almasiihu. Daga nyalaande nden Aminata besdaay

nanngo bana hibinaama, gam maajum o woori hulugo koo siri warugo yeeso. Emo nana tabbas Allah Joomiraawo jabii mo e kadima yidi mo. Yidde danyoobe maako e maako boo waylake, gam be ngi'i no Aminata waylori e kadima no ngeendam muudum woodiri.

Yidde hesere

Inna Aminata torake dum yaafuye gam piiki dudki ki o fiyi mo nden ko o woni binngel pamarel. Jooni danyoobe Aminata e kola dum yidde duudnde, Joomiraawo Yeesu wayli ngeendam Aminata. Mo heewi seeyo jooni, e mo kadima wallito rewbe suybe laatiibe no woosbe. Aminata faami no yimbe laatiibe woosbe nanata, e kadima torraaji di be njaarata nder ngeendam mabbe. Joomiraawo hokki Aminata gollal ngal nafuuda wada.

Ko haani nyuma

Dum badoojum naa a boosdo bana Aminata, ammaa duubbe meeden no woosbe nder laabi feere feere. Dum badoojum ngeendam maada sadis sanni sanne ndenko a pamaro. Dum badoojum a hebay naatugo nder janngirde bana no haani. Dum badoojum a waawata wadugo kuuje maada no giidso gam sooyal wuro moodon. Ko gooto daga nder danyoobe maada ko kadima be fuu dido be maayi daga a binngel pamarel.

E woodi daliilaaji duuddi ko baday dima nana mettudum ngeendam maada.

Aminata hebi gaddandum dum baylaari mawndi nder ngeendam muudum?

(*Faamu boodum Aminata naa dum innde maako goongaare)

Spina Bifida

Spina Bifida dum nyawu feere naggey ngu binngel, ndenko ngel woni nder reedu inna maangel. To ngu nanngi binngel ngu hadey yi'e baawo muudum mawna no haani. Binngel ngel dum daydi e nyawu ngun waawata nanugo siyya terde banndu muudum. To noon mo nyawu ngun waawata ruugaago no haani, waawata wadugo boo godde kuude de yimbe yambe badata.

█ Kanjum d'um gollal Joomiraawo En arti en ng'i:i:

*Yimbe Isra'iila'en mbaadi jonne
maccungaaku nder lesdi Misra.
Joomiraawo boo wi'i Muusa, "Mi liliima
yaago lesdi Misra mburtinoowa yimbe am
daga nder maari."*

Muusa boo tonti Joomiraawo wi'i, "Miin
mi moye faa nde jaahemyi to laamiido. Mi
kadima mi wurtiney yimbe maada nder
lesdi Misra? To mi wi'i Ibraninko'en, 'Allah
Joomiraawo maamiraabe moodon liloy
yam to moodon,' kambe boo be bi'i yam,
'Dume woni innde maako?' Dume
mbi'eymi be?" Joomiraawo tontii wi'i, "Miin
woni mo Ngonmi. Wi'u Ibraninko'en, 'Miin
woni liloyii ma to moodon.'

Moye tagi hunduko neddo

Muusa wi'i Joomiraawo, "Yaa
Joomiraawo, miin naa mi duuda bolleejo." Mi kadima waawa bolle, mi me'oovo, bolle
am njahata noo woodi.

Ammaa Joomiraawo tonti Muusa, wi'i mo,
"Moye tagi hunduko neddo? Naa d'um
miihan, Joomiraawo naa? An kam yah tan.
Haaruna, no gorko baawdo bolle, no
wallete wolwugo. Mi wondey e hunduko
maada e hunduko maako. Mi kadima
ekkitinte koo bi'ata e ko badata. To a witti
Misra, a wadey kuude kayniide yeeso
laamiido. Ammaa e noon fuu mi yoorney
bernde maako. O saloto acca yimbe am
mburto. Aan boo yessa laamiido bana nii,
'Joomiraawo wi'i: Isra'iila no biddo am
aflo. "Wor aflo am dilla sakkunoo yam."
Kadima to a salike worgo mo o dilla, mi
warey biya aflo."

Woor yimbe am njaha

Muusa e Haaruuna njahi to laamiido. Be
ngessii mo lilal ngal. Ammaa laamiido
nyamii be wi'igo, "Dum moye woni
Joomiraawo Allah, nde faa dowtantoo mi
wolde maako mi woora yimbe Isra'iila'en
dilla? Mi anna Joomiraawo Allah. Mi
kadima woorata yimbe Isra'iila'en dilla."

Ndeen Muusa witti to Joomiraawo, nyamii
mo wi'igo, "Joomiraawo, gam d'ume
lindindaa yam? Mi yahi to laamiido. Mi
wolwanii mo nder innde maada. Ammaa a
yoofay yimbe maada."

Joomiraawo tontii mo wi'i, "Miihan woni
Joomiraawo. Mi wanngani Ibrahiima
e Yaakubu e Isiyaaku e innde am
Joomiraawo, Joomu baawde fuu."

Ndeen Joomiraawo faamtini Muusa e

wi'igo, emo siryo wanngingo hoore maako
e Misra'en noon no o wontiri e innde
maako Jehovah, Kisnoowo. O kadima
holley be doole yimbe fuu sujidana
Joomiraawo Allah gooto, naa d'um ko o tagi.

Ndeen Joomiraawo wi'i, "Yahdu e
Haaruuna yeeso laamiido. Hoy kadima
sawru maada, meemiraandu ndiyam
Misra." Muusa e Haaruuna badi bana
noon no Joomiraawo umrii be. Maayo e
ndiiyamji lesdi Misra fuu laati yiiyam.
Leyyi fuu mba'ati. Ndiiyamji lesdi Misra
fuu kassi faa walla baaweydo yargo di
nder lesdi Misra fuu.

Joomiraawo besdi wolwango Muusa wi'i
mo, "Yah to laamiido, wi'i mo,
'Joomiraawo wi'i: Woor yimbe am dilla
sujidan mi.'"

Laamiido besdi yoornugo bernde maako

Ammaa laamiido sali. Gam maajum paabi
ngari umbi lesdi Misra fuu. Di naati koo
toye nder cuudi yimbe, faa dow leese
maabbe, kaay faa nder njaramji maabbe.
Ndeen laamiido noddi Muusa e Haaruuna
wi'i be, "Njahe tore Allah Joomiraawo,
sottina paabi dii, miin boo mii woorey
yimbe Isra'iila'en dilla."

Ammaa nde laamiido yi'i torra sotti, o
besdi yoornugo bernde maako, bana noon
no Joomiraawo wi'inno. Too Joomiraawo
yahi yeeso e wadugo masiibooji nder lesdi
Misra. Kadima fuu nde laamiido tori
Muusa ndarna masiibo sey Joomiraawo
ndarna di.

Kadima nde Joomiraawo ndarni masifa
fuu sey laamiido no sallo timmingo alkawal
maako, e worugo yimbe Isra'iila'en dilla.
Nden Joomiraawo wayliti sollaare lesdi
Misra faa nde laati tendi. Di tokkiti marle e
yimbe fuu koo toy e nder lesdi Misra.

Ndeen rarnoobe e booka en lesdi Misra bi'i
laamiido, "Kanjum d'um gollal Joomiraawo."

Lisez-vous français ? Do you read English?

Ka iya karatun Hausa?

Fulfulde	French	English	Hausa
bB.....	bandu.....	corps.....	body.....
d'D.....	didî.....	deux.....	two.....
cC.....	coggu.....	prix.....	price.....
hH.....	haako.....	feuille.....	leaf.....
jJ.....	jango.....	demain.....	tomorrow.....
ŋʃʃ.....	ŋatugo.....	mordre.....	to bite.....
yY.....	yiyam.....	sang.....	blood.....
aA.....	daada.....	mère.....	mother.....
oO.....	soodugo.....	acheter.....	to buy.....